

BRUGERVEJLEDNING

Direktiv 2005/36/EF

**Alt, hvad du altid har ønsket at vide om anerkendelse af
faglige kvalifikationer**

66 SPØRGSMÅL

66 SVAR

**Baggrundsdokument. Dette dokument forpligter på ingen måde Kommissionen eller
dens tjenestegrene.**

INDHOLDSFORTEGNELSE

	<u>Side</u>
INDLEDNING	6
EN BORGERRET I EUROPA	6
HER KAN DU FÅ SUPPLERENDE INFORMATION.....	7
I. ER JEG OMFATTET AF DIREKTIV 2005/36/EF?	7
1) Ønsker du at arbejde eller studere i en anden medlemsstat?.....	8
2) Hvilket erhverv ønsker du at udøve?.....	8
3) Hvilken nationalitet har du?	8
4) Er jeg dækket af direktivet, hvis jeg er statsborger i et tredjeland?	9
5) I hvilket land ønsker du at få anerkendt din erhvervsmæssige kvalifikation?	10
6) I hvilket land har du taget din uddannelse?.....	10
7) Hvordan ved jeg, om jeg har fået min erhvervsmæssige kvalifikation i en medlemsstat eller i et tredjeland?	11
8) Dækker direktivet, hvis jeg har taget en fjernuddannelse eller en uddannelse på franchisebasis?	11
9) Er det erhverv, jeg ønsker at udøve i en anden medlemsstat, omfattet af lovgivningen i denne medlemsstat (værtslandet)?	12
10) Hvad hvis det erhverv, jeg ønsker at udøve, ikke er lovreguleret i værtslandet? 13	
11) Er det lovregulerede erhverv, som du ønsker at udøve, det samme som det, du er kvalificeret til?	13
12) Er det erhverv, som du ønsker at udøve, eller uddannelsen til dette erhverv lovreguleret i dit hjemland?.....	13
II. HVILKE REGLER I DIREKTIV 2005/36/EF GÆLDER I MIT TILFÆLDE?.....	14
13) Ønsker du at udøve en erhvervsaktivitet i en begrænset periode i en anden medlemsstat, eller ønsker du at etablere dig permanent?.....	14
A. MIDLERTIDIG UDVEKSLING AF TJENESTEYDELSER	15
A.1 Fælles regler	15
14) Hvilke betingelser skal jeg opfylde for at blive omfattet af ordningen om udveksling af tjenesteydelser?.....	15
15) Hvad vil det sige at "være lovligt etableret"?.....	15
16) Skal jeg sende en anmeldelse til myndighederne?	16
17) Hvordan kan jeg vide, hvilken myndighed jeg skal indsende anmeldelsen til?..	17
18) Hvilke oplysninger skal anmeldelsen indeholde?	17
19) Hvilke oplysninger har jeg ikke pligt til at afgive?.....	17

20)	Hvilke dokumenter kan man bede mig om at indsende sammen med anmeldelsen?	17
21)	Kan den kompetente myndighed i værtslandet kræve, at jeg udleverer originaldokumenter eller bekræftede kopier?	18
22)	Skal dokumenterne oversættes, og skal oversættelserne i bekræftende fald bekræftes?.....	19
A.2 Den almindelige ordning.....		19
23)	Hvor længe efter, at jeg har indgivet min anmeldelse, kan jeg begynde at udøve min aktivitet?	19
A.3 Undtagelsesordning, der finder anvendelse, når dit erhverv indebærer en risiko for sundhed eller sikkerhed		19
24)	Gælder svaret på spørgsmål 23 i alle tilfælde?	20
25)	Hvilke erhverv indebærer en risiko for sundhed eller sikkerhed?	20
26)	Er sektorerhverv berørt af denne bestemmelse?	20
27)	Sker kontrollen automatisk?.....	20
28)	Hvis mine kvalifikationer skal kontrolleres, hvilke oplysninger og/eller supplerende dokumenter skal jeg så levere?	20
29)	Hvilken afgørelse kan den kompetente myndighed træffe?.....	21
30)	Hvilken supplerende foranstaltning kan den kompetente myndighed pålægge mig og i hvilke tilfælde?	21
31)	Hvor hurtigt skal den kompetente myndighed træffe en afgørelse?	22
32)	Hvad sker der, hvis den kompetente myndighed ikke reagerer inden for de fastlagte frister?	22
A.4 Regler for erhvervsudøvelse.....		23
33)	Hvilke regler skal jeg overholde i udøvelsen af mit erhverv?.....	23
34)	Hvilke regler har jeg ikke pligt til at overholde?	23
B. ETABLERING		23
B.1 Fællespunkter for alle erhverv		23
35)	Hvem skal have ansøgningen om anerkendelse?	23
36)	Hvilke dokumenter kan den kompetente myndighed i den medlemsstat, jeg ønsker at arbejde i, bede mig om at indsende?.....	24
36. a.	<i>Dokumenter for alle erhverv</i>	24
36.b.	<i>Dokumenter for sektorerhverv</i>	24
36.c.	<i>Dokumenter for håndværks-, industri- og handelsvirksomhed</i>	25
36.d.	<i>Dokumenter for fag under den generelle ordning.....</i>	25
37)	Kan jeg på eget initiativ fremlægge supplerende dokumenter, og er det en god idé?	26

38)	Kan man kræve, at jeg fremlægger originaldokumenter eller bekræftede kopier?	26
39)	Skal alle dokumenterne oversættes?	26
40)	Inden for hvilken frist skal min ansøgning om anerkendelse behandles?	27
41)	Hvilke rettigheder har jeg, hvis mit eksamensbevis bliver anerkendt?	27
B. 2 Sektorerhverv		27
42)	Hvordan bliver min ansøgning behandlet?	28
43)	Hvilke betingelser skal jeg opfylde for at få en automatisk anerkendelse?	28
-	Læge, sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæge, dyrlæge og farmaceut	28
-	Jordemoder	28
-	Arkitekt	29
44)	Får jeg en automatisk anerkendelse, hvis jeg har erhvervet mit uddannelsesbevis, før mit land blev medlem af EU?	29
-	Læge, sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæge, jordemoder og farmaceut	29
-	Arkitekt	30
45)	Hvilken anerkendelsesprocedure gælder, når man ikke kan få en automatisk anerkendelse?	30
B.3 Håndværks-, industri- og handelsvirksomhed		31
46)	Hvordan bliver min ansøgning behandlet?	31
47)	Hvilke betingelser skal jeg opfylde for at få en automatisk anerkendelse?	31
48)	Hvilken procedure gælder, når man ikke kan få en automatisk anerkendelse? ..	32
B.4 Erhverv under den generelle ordning		32
49)	Hvordan bliver min ansøgning behandlet?	32
50)	Hvilken afgørelse kan den kompetente myndighed træffe?	33
51)	Hvilke supplerende krav kan den kompetente myndighed pålægge mig?	34
52)	Hvis der stilles krav om en prøvetid eller en egnethedsprøve, kan den kompetente myndighed da vælge, om det skal være det ene eller det andet?	34
53)	Hvordan forbereder jeg mig til en egnethedsprøve eller en prøvetid?	34
54)	Skal jeg selv finde et sted, hvor jeg kan gennemgå prøvetiden?	35
55)	Hvordan afvikles prøvetiden?	35
56)	Kan jeg aflønnes i forbindelse med min prøvetid?	35
57)	Hvad består en egnethedsprøve af?	35
58)	Hvor mange egnethedsprøver afholdes der om året?	35
59)	Kan man gå op til en egnethedsprøve flere gange?	36

60)	Hvor hurtigt skal den kompetente myndighed træffe en beslutning efter egnethedsprøven eller prøvetiden?.....	36
III. OMKOSTNINGER.....		36
61)	Kan jeg blive bedt om at bidrage til betalingen af udgifterne til behandlingen af min sag?.....	36
62)	Kan man forlange et økonomisk bidrag til en egnethedsprøve eller en prøvetid?	36
IV. KLAGER.....		36
63)	Hvilke rettigheder har jeg med hensyn til at klage over afgørelsen?	36
V. SPROGLIGE KRAV		37
64)	Kan man kræve, at jeg kan sproget i værtslandet?.....	37
65)	Kan man systematisk kræve, at jeg skal bestå en sprogeksamen?	37
VI. HVEM KAN JEG KONTAKTE I TILFÆLDE AF PROBLEMER?		38
66)	Hvem kan hjælpe mig på nationalt niveau?	38

INDLEDNING

EN BORGERRET I EUROPA

Borgernes ret til at udøve økonomiske aktiviteter i en anden medlemsstat er en grundlæggende rettighed, der er nedfældet i traktaten. Den enkelte medlemsstat kan dog inden for de rammer, der er fastsat for det indre marked, selv gøre adgangen til et bestemt erhverv juridisk betinget af bestemte erhvervsmæssige kvalifikationer, der traditionelt vil være dem, som tilbydes i samme medlemsstat. Dette er en hindring for den frie bevægelighed for faguddannede i EU, fordi personer, der er kvalificeret til at udøve samme erhverv i en anden medlemsstat, har en anden erhvervsmæssig uddannelse, nemlig den, de har taget i deres egen medlemsstat.

EU's institutioner har derfor indført regler, der skal gøre det lettere for medlemsstaterne at anerkende hinandens erhvervsmæssige uddannelser. Dette er netop målsætningen for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Ganske vist er det nu lettere at få anerkendt erhvervsmæssige kvalifikationer, men i praksis findes der ikke kun én måde at gøre dette på i EU. Direktiv 2005/36/EF findes på denne internetadresse:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:255:0022:0142:DA:PDF>

Direktivet er blevet suppleret med en adfærdskodeks, som er godkendt af koordinatorgruppen for direktiv 2005/36/EF (gruppe bestående af repræsentanter for medlemsstaterne). I denne kodeks beskrives god og dårlig administrativ praksis i medlemsstaterne for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Kodeksen findes på denne internetadresse:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/future_en.htm#docs

SÅDAN BRUGER DU VEJLEDNINGEN

Formålet med denne vejledning er i form af spørgsmål/svar at give dig en enkel beskrivelse af, hvilke rettigheder du har, når du ønsker at få anerkendt dine erhvervsmæssige kvalifikationer i en anden medlemsstat. Nedenfor findes svar på 66 spørgsmål, der er struktureret som følger:

Først skal du finde ud af, om bestemmelserne i direktiv 2005/36/EF gælder for det tilfælde, der er relevant for dig. Derfor henviser vi til spørgsmålene/svarene i **pkt. I** i denne vejledning.

Hvis du er omfattet af direktivets bestemmelser, skal du finde ud af, om du har lyst til at udøve dit erhverv i en anden medlemsstat permanent eller midlertidigt, når du flytter til en anden medlemsstat (**se spørgsmål 13**). Direktivets regler er nemlig ikke de samme i alle situationer. Hvis du ønsker at udøve dit erhverv midlertidigt, når du flytter til en anden medlemsstat, skal du gå videre til vejledningens **pkt. II.A**. Hvis du derimod ønsker at udøve dit erhverv permanent i en anden medlemsstat, skal du gå videre til vejledningens **pkt. II.B**.

Det skal understreges, at direktivets bestemmelser ikke er de samme for alle erhverv. Der findes tre store kategorier af erhverv, som er omfattet af forskellige ordninger, nemlig:

- erhverv, hvor mindstekravene til uddannelse er harmoniseret på EU-plan: læge, sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæge, dyrlæge, jordemoder, arkitekt og farmaceut. Disse erhverv kaldes sektorerhverv i denne vejledning
- håndværks-, industri- og handelsvirksomhed som omfattet af bilag IV til direktiv 2005/36/EF
- alle andre erhverv. Disse erhverv kaldes i denne vejledning erhverv under den generelle ordning.

Det er derfor vigtigt, at du sætter dig grundigt ind i, hvilken ordning der gælder for det erhverv, du er uddannet i og ønsker at udøve i en anden medlemsstat. De forskellige ordninger er forklaret mere indgående i vejledningens **pkt. II**.

Endelig findes der oplysninger om praktiske spørgsmål såsom gebyrer, klagemuligheder, sproglige kvalifikationer og instanser, man kan kontakte i tilfælde af problemer, i hhv. **pkt. III, IV, V og VI** i vejledningen.

HER KAN DU FÅ SUPPLERENDE INFORMATION

- 1) Generelt kan du få supplerende information om direktiv 2005/36/EF på Europa-Kommissionens websted på følgende internetadresse: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/index_en.htm
- 2) Medlemsstaterne er forpligtede til at overholde direktiv 2005/36/EF og skal gennemføre det i national lovgivning. Vejledningen indeholder dog ikke oplysninger om de nationale bestemmelser, der gennemfører direktiv 2005/36/EF. Du kan hente nyttige oplysninger om anerkendelsesproceduren og især om de gældende regler i de enkelte medlemsstater (nødvendige dokumenter, lovregulerede erhverv, lovgivningsniveau osv.) hos de nationale kontaktpunkter. De har generelt til opgave at give dig oplysninger, som du kan bruge, hvis du skal have dit uddannelsesbevis anerkendt i de andre medlemsstater. På denne internetadresse findes en liste over de nationale kontaktpunkter: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/contactpoints/index.htm
- 3) Vedrørende alle andre formalia, som du skal opfylde i værtslandet, kan du kontakte de kvikskrænker for tjenesteydelser i det indre marked, der er oprettet i medfør af direktiv 2006/123/EF¹.

I. ER JEG OMFATTET AF DIREKTIV 2005/36/EF?

¹ Det er op til hver medlemsstat at afgøre, om den ønsker at benytte denne metode for ansatte og faguddannede inden for sundhedssektoren (med undtagelse af dyrlæger), idet disse ikke er omfattet af direktiv 2006/123/EF.

Følgende spørgsmål er tænkt som en hjælp til at finde ud af, om du er omfattet af bestemmelserne i direktiv 2005/36/EF. De gælder nemlig kun, hvis bestemte betingelser er opfyldt.

1) Ønsker du at arbejde eller studere i en anden medlemsstat?

Direktiv 2005/36/EF er kun rettet mod faguddannede, som er fuldt kvalificerede til at udøve et erhverv i en medlemsstat og ønsker at udøve deres erhverv i en anden medlemsstat.

Det gælder ikke for personer, der ønsker at studere i en anden medlemsstat eller påbegynder en uddannelse i én medlemsstat og ønsker at færdiggøre den i en anden. Du kan henvende sig i de nationale NARIC-informationscentre, der kan give dig oplysninger om anerkendelse af akademiske eksamensbeviser.

<http://www.enic-naric.net/>

2) Hvilket erhverv ønsker du at udøve?

Direktiv 2005/36/EF dækker ikke erhverv, der henhører under særdirektiver, f.eks. revisorer, som er omfattet af direktiv 2006/43/EF, forsikringsmæglere, der henhører under direktiv 2002/92/EF, eller advokater, der ønsker at udøve advokatvirksomhed under deres hjemlands advokattitel, som er dækket af direktiv 77/249/EØF og 98/5/EF.

I transportsektoren findes der også en række særdirektiver.

Eksempel: Du er slovensk flyveleder og ønsker at arbejde i Italien: Anerkendelse af dine erhvervsmæssige kvalifikationer henhører under direktiv 2006/23/EF. Eller du er tjekkisk pilot og ønsker at arbejde i Polen: Du er omfattet af direktiv 91/670/EF. Det samme gælder for flere erhverv i den maritime sektor, der henhører under direktiv 2005/45/EF og 2008/106/EF.

Direktiv 2005/36/EF anvendes således på alle erhverv, der ikke er omfattet af et særdirektiv. På nedenstående internetadresse findes en ikke-udtømmende liste over de erhverv, som direktiv 2005/36/EF dækker:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

Hvis du ønsker flere oplysninger om, hvilke erhverv direktiv 2005/36/EF dækker, kan du også henvende dig til kontaktpunktet i værtslandet:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

3) Hvilken nationalitet har du?

Direktiv 2005/36/EF gælder for statsborgere fra 30 lande: de 27 medlemsstater i EU samt Island, Liechtenstein og Norge.

Det dækker personer, som på det tidspunkt, hvor de indsender deres ansøgning om anerkendelse af deres erhvervs kvalifikationer, er statsborger i et af disse 30 lande, også selvom de tidligere har haft en anden nationalitet. Det gælder også for personer, som har dobbelt statsborgerskab. *Det kan f.eks. gælde for en argentinsk statsborger, der også er spansk statsborger.*

Det skal understreges, at der findes særregler for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer i Schweiz.

4) Er jeg dækket af direktivet, hvis jeg er statsborger i et tredjeland²?

Direktivet gælder også for en statsborger fra et tredjeland, der er medlem af en EU-statsborgers familie, og som således udnytter sin ret til fri bevægelighed i EU³.

Eksempel: En amerikansk læge har en medicinsk embedseksamen fra Storbritannien og er gift med en britisk statsborger. Parret bor i Det Forenede Kongerige og beslutter at flytte til Tyskland. I Tyskland skal den amerikanske læges britiske eksamensbevis anerkendes i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv 2005/36/EF.

Direktivet gælder også for statsborgere fra tredjelands, der har opnået status som personer med længerevarende ophold⁴. Disse personers rettigheder er dog mere begrænsede end for en person, der er familiemedlem til en EU-statsborger. Direktivet gælder således ikke i Det Forenede Kongerige, Irland og Danmark og dækker kun varig etablering. Det dækker ikke i tilfælde af midlertidig udveksling af tjenesteydelser (se spørgsmål 13.)

Det finder også anvendelse på statsborgere fra tredjelands, der har opnået flygtningestatus i en medlemsstat⁵. En flygtning skal behandles som en statsborger i den medlemsstat, der har tildelt ham flygtningestatus. Hvis en flygtning har erhvervet en erhvervsmæssig kvalifikation i en anden EU-medlemsstat, skal den medlemsstat, der har tildelt ham flygtningestatus, anerkende denne erhvervsmæssige kvalifikation i overensstemmelse med direktiv 2005/36/EF.

² Dvs. et andet land end de 30 nævnte, undtagen Schweiz, hvor der gælder særlige regler.

³ Direktiv 2004/38/EF om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (EUT L 158 af 30.4.2004).

⁴ Direktiv 2003/109/EF om tredjelandstatsborgeres status som fastboende udlænding (EUT L 16 af 23.1.2004).

⁵ Direktiv 2004/83/EF om fastsættelse af minimumsstandarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som flygtninge eller som personer, der af anden grund behøver international beskyttelse, og indholdet af en sådan beskyttelse (EUT L 304 af 30.9.2004).

Eksempel: En irakisk statsborger, der har taget en farmaceutuddannelse i Nederlandene og opnået flygtningestatus i Belgien, skal have anerkendt sin farmaceutuddannelse i Belgien efter direktiv 2005/36/EF. Hvis han til gengæld beslutter at flytte til Danmark, er han ikke dækket af direktiv 2005/36/EF.

Efter 19. juni 2011⁶ gælder direktivet også for statsborgere fra tredjelande, der har taget en videregående uddannelse og fået tilbud om arbejde (indehavere af det "blå kort"), men kun for aktiviteter, der udøves som ansat. Det gælder dog ikke for Det Forenede Kongerige, Irland og Danmark.

5) I hvilket land ønsker du at få anerkendt din erhvervmæssige kvalifikation?

Direktiv 2005/36/EF dækker de 30 lande, der er anført under spørgsmål 3⁷.

Det finder anvendelse på personer, som ønsker at udøve en erhvervsaktivitet i en anden medlemsstat. Det vil sige, at den medlemsstat eller det land, hvor du ønsker at udøve dit erhverv, skal være et andet end det, hvor du har erhvervet dine kvalifikationer. Der skal være et såkaldt grænseoverskridende element. Derfor gælder det ikke inden for et lands grænser.

*Eksempel: Direktivet kan gælde for en italiensk ingeniør, der er fuldt kvalificeret i Italien, og som ønsker at udøve sit erhverv som ingeniør i Spanien, og for en fransk fysioterapeut, der har taget sin uddannelse i Belgien og ønsker at arbejde som fysioterapeut i Frankrig.
Til gengæld gælder det ikke for en ungarsk læge, som har erhvervet sine kvalifikationer i Ungarn, og som ønsker at arbejde som læge i Ungarn.*

6) I hvilket land har du taget din uddannelse?

Direktiv 2005/36/EF finder anvendelse, hvis du har taget din erhvervmæssige uddannelse i et af de 30 lande, der er nævnt i spørgsmål 3.

Hvis du har fået din erhvervmæssige kvalifikation i et tredjeland⁸, gælder direktiv 2005/36/EF ikke i en EU-medlemsstat, hvis det er første gang, at denne medlemsstat modtager en ansøgning om anerkendelse af din erhvervmæssige kvalifikation ("den første ansøgning om anerkendelse").

⁶ Rådets direktiv 2009/50/EF af 25. maj 2009 om indrejse- og opholdsbetingelser for tredjelandstatsborgere med henblik på højt kvalificeret beskæftigelse (EUT L 155 af 18.6.2009).

⁷ Der gælder særlige regler i Schweiz.

⁸ Dvs. et andet land end de 30 nævnte, undtagen Schweiz, hvor der gælder særlige regler.

Eksempel: Du er fransk og har taget din uddannelse som talepædagog i Canada. Den "første" anerkendelse af denne uddannelse i et EU-land (f.eks. Frankrig) henhører ikke under direktiv 2005/36/EF, men under den pågældende medlemsstats nationale lovgivning.

Direktiv 2005/36/EF gælder først efter den anden ansøgning om anerkendelse, hvis betingelserne for at være omfattet er opfyldt.

Eksempel: Når din uddannelse som talepædagog fra Canada er blevet godkendt i Frankrig, kan du søge arbejde i Belgien.

7) Hvordan ved jeg, om jeg har fået min erhvervmæssige kvalifikation i en medlemsstat eller i et tredjeland⁹?

Du har fået din erhvervmæssige kvalifikation i en medlemsstat, hvis uddannelsesbeviset er udstedt af en kompetent myndighed i en medlemsstat, og du har taget hele uddannelsen i en medlemsstat, eller hvis du har taget størstedelen af din uddannelse i en medlemsstat.

Eksempel: Hvis du har taget en femårig ingeniøruddannelse med to år i USA og 3 i Danmark, og dit uddannelsesbevis er udstedt af en dansk myndighed, har du en dansk uddannelse, dvs. en uddannelse fra en medlemsstat. Men hvis du har studeret tre år i USA og to år i Danmark, har du et amerikansk uddannelsesbevis, dvs. et uddannelsesbevis fra et tredjeland. Og endelig hvis du har studeret tre år i Danmark og de to sidste år i USA, men dit uddannelsesbevis er udstedt af en amerikansk myndighed, har du også et amerikansk uddannelsesbevis (jf. også spørgsmål 6).

Denne argumentation gælder dog ikke for erhverv, hvor mindstekravene til uddannelse er harmoniseret på europæisk niveau (læge, sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæge, dyrlæge, jordemoder og farmaceut). For disse erhverv gælder det, at fra det øjeblik, hvor en medlemsstat udsteder et nationalt uddannelsesbevis, er der altid tale om et uddannelsesbevis fra denne medlemsstat, uanset hvor længe uddannelsen i et tredjeland har varet. Det er nemlig således, at medlemsstaten kun kan udstede det nationale uddannelsesbevis, hvis direktivets mindstekrav til uddannelse er opfyldt.

8) Dækker direktivet, hvis jeg har taget en fjernuddannelse eller en uddannelse på franchisebasis?

Direktiv 2005/36/EF indeholder ikke noget krav om, at du skal have taget din uddannelse i den medlemsstat, der har udstedt uddannelsesbeviset. Du kan således have taget en fjernuddannelse eller en uddannelse på franchisebasis. En institution, der tilbyder uddannelse på franchisebasis, har indgået en franchiseaftale med en

⁹ Dvs. et andet land end de 30 nævnte, undtagen Schweiz, hvor der gælder særlige regler.

uddannelsesinstitution i en anden medlemsstat. Uddannelsen formidles af den pågældende franchisehaver ifølge aftalens bestemmelser, men er godkendt af uddannelsesinstitutionen i den anden medlemsstat, og det er denne institution, der udsteder uddannelsesbeviset. Så det er med andre ord et uddannelsesbevis fra en anden medlemsstat.

Eksempel: Flere britiske universiteter har indgået franchiseaftaler med græske uddannelsesinstitutioner. En græsk statsborger, der f.eks. tager en ingeniøruddannelse i en af disse uddannelsesinstitutioner i Grækenland, får efter veloverstået eksamen et uddannelsesbevis fra det britiske universitet; det er med andre ord et uddannelsesbevis fra en anden medlemsstat.

For at direktivet skal finde anvendelse på et uddannelsesbevis udstedt på franchisebasis, skal den uddannelse, der formidles af franchisehaveren, være formelt valideret af den uddannelsesinstitution, der udsteder uddannelsesbeviset. Det uddannelsesbevis, der udstedes på franchisebasis, skal endvidere være det samme som det, der udstedes, hvis uddannelsen ene og alene er taget i den medlemsstat, hvor den uddannelsesinstitution, der udsteder uddannelsesbeviset, er beliggende. Endelig skal det uddannelsesbevis, der udstedes på franchisebasis, give de samme rettigheder til at udøve det pågældende erhverv i den medlemsstat, hvor den uddannelsesinstitution, der udsteder uddannelsesbeviset, er beliggende.

9) **Er det erhverv, jeg ønsker at udøve i en anden medlemsstat, omfattet af lovgivningen i denne medlemsstat (værtslandet)?**

Direktiv 2005/36/EF gælder alene for erhverv, der er lovreguleret i værtslandet, dvs. erhverv, der kun er adgang til og kun kan udøves i værtslandet, hvis man har bestemte erhvervsmæssige kvalifikationer, der er fastlagt ved lov eller forskrifter. Dvs. at du er omfattet af direktiv 2005/36/EF, hvis det erhverv, som du ønsker at udøve i værtslandet, er lovreguleret i denne medlemsstat.

Eksempel: I Frankrig er det ved lov bestemt, at kun personer med en statsanerkendt uddannelse som skilærer har ret til at arbejde som skilærer i Frankrig. Dvs. at erhvervet skilærer er lovreguleret i Frankrig, og følgelig finder direktiv 2005/36/EF anvendelse, hvis du ønsker at arbejde som skilærer i Frankrig.

For at finde ud af, om et erhverv er lovreguleret i værtslandet, kan du henvende dig til kontaktpunktet i medlemsstaten:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf. Der findes en (vejledende og ikke-udtømmende) liste over lovregulerede erhverv, som er omfattet af direktiv 2005/36/EF, på nedenstående internetadresse.

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

Du skal vide, at erhverv som læge, sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, jordemoder, farmaceut, dyrlæge og tandlæge er lovreguleret i alle medlemsstater.

10) Hvad hvis det erhverv, jeg ønsker at udøve, ikke er lovreguleret i værtslandet?

I så tilfælde er der fri adgang, og du skal ikke ansøge om at få anerkendt dine erhvervsmæssige kvalifikationer. Du kan begynde at udøve dit erhverv i værtslandet på samme betingelser som statsborgere i denne medlemsstat. Du skal ikke kunne fremlægge en anerkendelsesattest fra en officiel myndighed. Værdien af dine kvalifikationer afhænger af situationen på arbejdsmarkedet og dette markeds adfærd, ikke af juridiske bestemmelser.

Men selvom dit erhverv ikke er lovreguleret som sådan i værtslandet, kan man dog ikke være sikker på, at det frit kan udøves. Måske findes dit erhverv ikke som selvstændigt erhverv i værtslandet, fordi de aktiviteter, som du udøver i dit erhverv i dit hjemland, indgår i et andet erhverv i værtslandet og derfor er forbeholdt udøvere af dette erhverv. I så tilfælde kan du efter anmodning få delvis adgang til erhvervet.

Eksempel 1: Du er matematiklærer i Frankrig og ønsker at undervise i Tyskland. Men i Tyskland skal lærere kunne undervise i to fag. I dette tilfælde skal de tyske myndigheder give dig en delvis adgang til erhvervet, dvs. tillade dig udelukkende at undervise i matematik.

Eksempel 2: Du har taget en særlig psykoterapeutuddannelse i en medlemsstat og ønsker at arbejde som psykoterapeut i en anden, hvor dette erhverv ikke er et selvstændigt erhverv, men er en del af lægeuddannelsen og forbeholdt psykiatere. Du kan ikke udøve dette erhverv, hvis du ikke er uddannet psykiater.

11) Er det lovregulerede erhverv, som du ønsker at udøve, det samme som det, du er kvalificeret til?

Direktiv 2005/36/EF finder kun anvendelse, hvis det lovregulerede erhverv, som du ønsker at udøve i værtslandet, er det samme, som du er fuldt kvalificeret til at udøve i dit hjemland.

Eksempel: Direktiv 2005/36/EF finder ikke anvendelse, hvis du er fuldt kvalificeret til at udøve erhvervet som ejendomsmægler i Spanien og ønsker at arbejde som advokat i Frankrig.

12) Er det erhverv, som du ønsker at udøve, eller uddannelsen til dette erhverv lovreguleret i dit hjemland?

Dette spørgsmål er ikke relevant for læger, sygeplejersker med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæger, dyrlæger, jordemødre og farmaceuter.

Det samme gælder for de erhverv inden for håndværk, handel og industri, der er opført i bilag IV til direktiv 2005/36/EF og automatisk anerkendes under etableringsordningen (se spørgsmål 47), eller for arkitekter, der anerkendes automatisk under etableringsordningen (se spørgsmål 43).

Når hverken det erhverv, som du er kvalificeret til at udøve, eller den uddannelse, der fører til dette erhverv, er lovreguleret i den medlemsstat, hvor du har fået din erhvervsmæssige kvalifikation, kan den kompetente myndighed i værtslandet kræve, at du har udøvet det pågældende erhverv i mindst to år i en medlemsstat, der ikke lovregulerer erhvervet (se spørgsmål 9 for en definition af et lovreguleret erhverv).

En uddannelse er lovreguleret, når dens niveau og indhold fastlægges eller kontrolleres af den medlemsstat, hvor den gennemføres. Et lovreguleret erhverv er defineret i spørgsmål 9.

For at finde ud af, om et erhverv eller uddannelsen til dette erhverv er lovreguleret, kan du henvende dig til kontaktpunktet i dit hjemland: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf. Du kan finde en (vejledende og ikke-udtømmende) liste over lovregulerede erhverv, der er omfattet af direktiv 2005/36/EF, på nedenstående internetadresse: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

II. HVILKE REGLER I DIREKTIV 2005/36/EF GÆLDER I MIT TILFÆLDE?

13) Ønsker du at udøve en erhvervsaktivitet i en begrænset periode i en anden medlemsstat, eller ønsker du at etablere dig permanent?

Der gælder ikke samme regler, hvis du ønsker at etablere dig fast i en anden medlemsstat, eller du bare vil flytte dertil og arbejde et stykke tid.

Du har etableret dig, hvis du bor fast i en medlemsstat.

Eksempel: En talepædagog, der flytter fra Belgien og åbner en praksis i Frankrig, etablerer sig i Frankrig. En slovakisk ingeniør, der er ansat af en tjekkisk virksomhed på en tidsbestemt kontrakt, etablerer sig i Tjekkiet.

I disse eksempler gælder reglerne om etablering i direktiv 2005/36/EF.

Hvis du derimod er lovligt etableret i en medlemsstat som defineret i direktiv 2005/36/EF (se spørgsmål 15) og ønsker at udøve dit erhverv midlertidigt i en anden medlemsstat, udveksler du en tjenesteydelse i denne medlemsstat og er følgelig omfattet af bestemmelserne om udveksling af tjenesteydelser i direktiv 2005/36/EF. Erhvervsudøvelsens midlertidige karakter vurderes i hver enkelt sag.

Eksempel: En spansk dyrlæge, som har taget et tre måneders vikariat i en dyrlægeklinik i Portugal, udveksler en tjenesteydelse i Portugal. En estisk læge, som tre dage om måneden behandler patienter i Letland, udveksler en tjenesteydelse i Letland. Og en professionel dykker fra Spanien, som arbejder på en boreplatform i Det Forenede Kongerige i fire måneder, udveksler også en tjenesteydelse

A. MIDLERTIDIG UDVEKSLING AF TJENESTEYDELSER

Når man ønsker at udøve sit erhverv i en begrænset periode i en anden medlemsstat og flytter til denne medlemsstat, er man omfattet af mere fleksible regler, end hvis man ønsker at etablere sig permanent, dog forudsat at man opfylder visse betingelser. I de fleste tilfælde skal man ikke have sine kvalifikationer kontrolleret og kan med det samme begynde at udøve sin aktivitet. Man skal dog give en række oplysninger til myndighederne i værtslandet. Nedenstående spørgsmål viser, hvilke formalitetskrav man kan blive bedt om at opfylde. Samtidig giver de et overblik over dine rettigheder, hvis dine kvalifikationer skal kontrolleres – og hvis de ikke skal.

A.1 Fælles regler

14) Hvilke betingelser skal jeg opfylde for at blive omfattet af ordningen om udveksling af tjenesteydelser?

- Du skal være lovligt etableret i en af de 27 EU-medlemsstater eller Island, Liechtenstein eller Norge.

Hvis det land, du er etableret i, ikke har lovreguleret det fag, som du er uddannet i, og heller ikke den uddannelse, man skal tage for at kunne udøve erhvervet (se spørgsmål 9-12), kan værtslandet kræve, at du har udøvet det pågældende erhverv i to år i etableringsstaten. Dette krav stilles dog ikke, hvis du som arkitekt bliver anerkendt automatisk (se spørgsmål 43), eller hvis du har et erhverv inden for håndværk, handel eller industri, der er opført i bilag IV til direktiv 2005/36/EF, og du opfylder betingelserne for at få en automatisk anerkendelse under etableringsordningen (se spørgsmål 47).

- Du flytter fysisk på værtslandets område. Hvis du derimod udveksler en tjenesteydelse i værtslandet uden at forlade hjemlandet, er du omfattet af direktiv 2000/31/EF om elektronisk handel eller direktiv 2006/123/EF om tjenesteydelser pr. korrespondance eller telefon og ikke direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

15) Hvad vil det sige at "være lovligt etableret"?

Du er lovligt etableret, når du opfylder alle betingelser for at udøve et erhverv i en medlemsstat, og du ikke har fået et forbud, heller ikke midlertidigt, mod at udøve dette

erhverv. Du kan være lovligt etableret som selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager. Du behøver ikke nødvendigvis udøve det pågældende erhverv på det tidspunkt, hvor du overvejer at udveksle tjenesteydelsen.

Eksempel 1: Du er fransk arkitekt og opført i arkitektforeningens register. Du er lovligt etableret i Frankrig, også selvom du endnu ikke arbejder som arkitekt i Frankrig. Til gengæld er du ikke lovligt etableret, hvis du ikke er opført i arkitektforeningens register.

Eksempel 2: Du arbejder i Belgien som dyrlæge og er ansat i en dyrlægeklinik. Du er lovligt etableret i Belgien.

16) Skal jeg sende en anmeldelse til myndighederne?

Det afhænger af den nationale lovgivning.

Første gang man udveksler en tjenesteydelse i en anden medlemsstat, kan denne medlemsstat kræve, at du meddeler dette ved en anmeldelse. Det drejer sig på ingen måde om at ansøge om tilladelse til at udøve erhvervet. Direktivet indeholder ikke et krav om, at medlemsstaterne skal kræve en sådan anmeldelse, det er en mulighed, og gør medlemsstaterne brug af den, skal det ske i overensstemmelse med bestemmelserne i direktivet og traktaten. Hvis medlemsstaten vælger at stille krav om en anmeldelse, er denne gyldig i et år. Hvis du efter et år igen ønsker at udveksle tjenesteydelserne på denne medlemsstats område, kan den kræve, at du igen giver meddelelse om dette ved en anmeldelse, som så igen er gyldig i et år. På den måde kan du skulle indsende en anmeldelse en gang om året, hvis du i løbet af det pågældende år har til hensigt at udveksle tjenesteydelser på denne medlemsstats område.

Anmeldelsen skal være skriftlig, men der stilles ikke krav om, hvordan den skal fremsendes, så du kan selv vælge, om det skal være med almindelig post, anbefalet brev, fax, e-mail osv.

Du kan indsende denne anmeldelse på et hvilket som helst tidspunkt, inden du udveksler tjenesteydelsen for første gang. Værtslandet kan ikke kræve, at du indsender anmeldelsen et bestemt antal måneder, før du begynder at udveksle din tjenesteydelse. Du skal dog vide, at behandlingen af din anmeldelse alt efter din situation kan tage fra nul til fem måneder (se spørgsmål 23 og 31). Du kan også indgive denne anmeldelse, hvis du endnu ikke ved, hvornår du kommer til at udveksle ydelsen i den pågældende medlemsstat. Under alle omstændigheder kan du frit vælge, hvornår du indsender anmeldelsen, inden du udveksler tjenesteydelser for første gang.

Eksempel: Du er tysk skilærer og ønsker for første gang at udøve dit erhverv i Østrig i 2-3 uger i den kommende skisæson uden at vide nøjagtigt hvor eller hvornår. Du kan indsende anmeldelsen i juni eller juli et år i forvejen for at være sikker på, at du, hvis dine kvalifikationer skal kontrolleres, kan udøve dit erhverv i Østrig til den tid. Hvis du til gengæld allerede i de forudgående år har udvekslet tjenesteydelser på østrigsk område, kan du ikke længere risikere at få kontrolleret dine kvalifikationer, og du kan

udøve dit erhverv, så snart du har indsendt anmeldelsen. I den situation kan du indsende din anmeldelse meget senere, f.eks. i november, december, eller helt op til dagen før, du udveksler ydelsen.

17) Hvordan kan jeg vide, hvilken myndighed jeg skal indsende anmeldelsen til?

Dette kan du få oplyst hos værtslandets kontaktpunkt: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

Hvis du ønsker det, kan du indsende anmeldelsen direkte til kvikskranken, jf. direktiv 2006/123/EF om tjenesteydelser i det indre marked¹⁰. Via denne kvikskranke kan du udfylde alle de procedurer og formaliteter, der er nødvendige for at udøve dit erhverv i værtslandet, og også indgive din anmeldelse. Kvikskranken kan kontaktes i alle medlemsstaterne fra og med 28. december 2009.

18) Hvilke oplysninger skal anmeldelsen indeholde?

Du skal oplyse fornavn, efternavn, kontaktoplysninger (adresse, telefon, e-mail osv.), nationalitet, det erhverv, du er uddannet i i den medlemsstat, hvor du også er lovligt etableret, og det erhverv, du ønsker at udøve i værtslandet.

Desuden skal du informere om din erhvervsforsikring, f.eks. forsikringsselskabets navn og policenummer.

For at lette behandlingen af din anmeldelse kan du også skrive, om det er første gang, du udveksler tjenesteydelser på den pågældende medlemsstats område, eller om der er tale om en årlig fornyelse.

19) Hvilke oplysninger har jeg ikke pligt til at afgive?

Værtslandet kan under ingen omstændigheder kræve, at du i anmeldelsen skriver, hvor og/eller hvornår du har tænkt dig at udveksle tjenesteydelsen på dens område, eller antallet af deltagere, hvis du ledsager en gruppe af kunder i værtslandet. Den kan heller ikke kræve, at du opgiver en adresse i værtslandet.

20) Hvilke dokumenter kan man bede mig om at indsende sammen med anmeldelsen?

¹⁰ Det er op til hver medlemsstat at afgøre, om den ønsker at benytte denne metode for ansatte og faguddannede inden for sundhedssektoren (med undtagelse af dyrlæger), idet disse ikke er omfattet af direktiv 2006/123/EF.

Værtslandet kan kræve, at du vedlægger anmeldelsen følgende dokumenter, inden du udveksler en tjenesteydelse for første gang, eller hvis der er en ændring i din situation som fastslået ved et af disse dokumenter.

- Bevis for din nationalitet.

- Dokument, der attesterer, at du er lovligt etableret i en medlemsstat, og at du ikke har fået et forbud, heller ikke midlertidigt, mod at udøve dit erhverv.

Eksempel på dokumenter, der attesterer lovlig etablering: Hvis erhvervet er lovreguleret i den medlemsstat, du er lovligt etableret i: attest fra den kompetente myndighed, den kompetente fagorganisation eller kopi af erhvervstilladelsen. Er dit erhverv ikke lovreguleret i den medlemsstat, hvor du er lovligt etableret: kopi af erhvervstilladelsen, udskrift af handelsregistret, attest fra fagorganisation eller attest fra arbejdsgiver ledsaget af et socialsikringsbevis eller et skattekort.

Det pågældende erhverv skal være tydeligt nævnt i dokumentet.

Hvis det ikke fremgår klart af dokumentet, om du har fået et midlertidigt eller permanent forbud mod at udøve erhvervet, skal du medsende et andet dokument, hvoraf det skal fremgå, at du ikke er omfattet af et sådant forbud.

Eksempel: straffeattest, attest fra en domstol eller politiet o.l.

- Bevis for dine erhvervsmæssige kvalifikationer.

Det drejer sig om det uddannelsesbevis, der giver dig ret til at udøve erhvervet, hvis dette er lovreguleret i den medlemsstat, hvor du har erhvervet beviset, eller simpelt hen om din erhvervserfaring. Hvis erhvervet ikke er lovreguleret, er det et eksamensbevis, som attesterer, at du har taget en uddannelse, som kvalificerer dig til at udøve dette erhverv, eller, hvis der ikke findes et bevis, der attesterer din erhvervserfaring (se nedenfor).

- Bevis for, at du har udøvet det pågældende erhverv i mindst to år i løbet af de sidste ti år, når hverken erhvervet eller uddannelsen er lovreguleret i den medlemsstat, hvor du er lovligt etableret (se spørgsmål 9 og 12). Det kan bevises på forskellige måder: attest fra arbejdsgiver, skattekort osv.

- Bevis for, at du ikke er dømt skyldig i en straffesag, hvis dit erhverv dækker sikkerhedsområdet (f.eks. privat sikkerhedsvagt), og hvis værtslandet stiller samme krav til sine egne statsborgere.

21) Kan den kompetente myndighed i værtslandet kræve, at jeg udleverer originaldokumenter eller bekræftede kopier?

Den kompetente myndighed i værtslandet kan ikke kræve, at du udleverer originaldokumenter. Til gengæld kan den kræve bekræftede kopier af de vigtigste erhvervsmæssige kvalifikationer eller dokumenter, som godtgør din erhvervserfaring.

Hvis du ikke er i stand til at skaffe bekræftede kopier af et eller flere af disse dokumenter, skal den kompetente myndighed selv få bekræftet dokumentets ægthed hos den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor du er lovligt etableret.

22) Skal dokumenterne oversættes, og skal oversættelserne i bekræftende fald bekræftes?

Den kompetente myndighed i værtslandet kan ikke kræve en oversættelse af dokumenterne, medmindre det er virkelig nødvendigt for behandlingen af din sag.

Der kan kun stilles krav om en bekræftet oversættelse af de vigtigste dokumenter.

Eksempel: erhvervsmæssige kvalifikationer og attester for erhvervs erfaring.

Hvis du er læge, sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæge, jordemoder, dyrlæge, apoteker eller arkitekt, og dit uddannelsesbevis er opført i bilag V til direktiv 2005/36/EF, kan der ikke stilles krav om en bekræftet oversættelse af din erhvervsmæssige kvalifikation, for så vidt som dette ikke er afgørende for behandlingen af din ansøgning om anerkendelse. Den kompetente myndighed kan dog let kontrollere, om betegnelsen på dit uddannelsesbevis svarer til betegnelsen i bilaget.

Myndigheden i værtslandet kan heller ikke kræve en bekræftet oversættelse af dokumenter som id-kort, pas osv.

Under alle omstændigheder kan du selv vælge at få bekræftet oversættelserne af en kompetent myndighed i dit hjemland eller i værtslandet. Myndigheden i værtslandet er under alle omstændigheder forpligtet til at godkende oversættelser, der er bekræftet af en kompetent myndighed i dit hjemland.

A.2 Den almindelige ordning

23) Hvor længe efter, at jeg har indgivet min anmeldelse, kan jeg begynde at udøve min aktivitet?

Du kan udøve din aktivitet på værtslandets område og behøver ikke vente på at få grønt lys (dog forudsat at du ikke er omfattet af undtagelsesordningen, se nedenstående pkt. A.3).

A.3 Undtagelsesordning, der finder anvendelse, når dit erhverv indebærer en risiko for sundhed eller sikkerhed

24) Gælder svaret på spørgsmål 23 i alle tilfælde?

Hvis det erhverv, som du ønsker at udøve, indebærer en risiko for sundhed eller sikkerhed, kan myndigheden i værtslandet kontrollere dit uddannelsesbevis, hvilket kan udskyde det tidspunkt, hvor du kan begynde at udøve din aktivitet.

25) Hvilke erhverv indebærer en risiko for sundhed eller sikkerhed?

Du kan henvende dig til kontaktpunktet i værtslandet og her få at vide, hvilke erhverv den pågældende medlemsstat kategoriserer som farlige for sundhed eller sikkerhed.

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

26) Er sektorerhverv berørt af denne bestemmelse?

Medlemsstaterne kan ikke anvende undtagelsesordningen på læger, sygeplejersker med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæger, dyrlæger, jordemødre, farmaceuter og arkitekter, når disse anerkendes automatisk under etableringsordningen (se spørgsmål 42-45). De kan begynde at udøve deres erhverv med det samme (se pkt. A.2, spørgsmål 23).

Eksempel 1: En portugisisk læge med eksamensbeviset "Carta de Curso de licenciatura em medicina" anerkendes automatisk, og hans kvalifikationer kan dermed ikke kontrolleres.

Eksempel 2: En arkitekt, hvis uddannelsesbevis ikke attesterer en uddannelse i overensstemmelse med direktiv 2005/36/EF, anerkendes ikke automatisk, og den pågældendes uddannelsesbevis kan derfor gøres til genstand for en kontrol.

27) Sker kontrollen automatisk?

Nej, du kan kun få dit uddannelsesbevis kontrolleret første gang, du flytter til værtslandet for at udveksle en tjenesteydelse.

Eksempel: Du er spansk fysioterapeut, der har arbejdet i Frankrig i fire måneder i 2002, hvor dit spanske uddannelsesbevis blev anerkendt. Du ønsker nu igen at arbejde i Frankrig i et begrænset tidsrum: Dit uddannelsesbevis kan ikke blive kontrolleret, for det blev det i 2002.

28) Hvis mine kvalifikationer skal kontrolleres, hvilke oplysninger og/eller supplerende dokumenter skal jeg så levere?

Den myndighed, der skal kontrollere dit uddannelsesbevis, kan bede dig om følgende oplysninger om din uddannelse: samlet studietid, fag og deres respektive omfang samt

forholdet mellem teoretisk undervisning og praktikperioder. Du kan også blive bedt om at afgive oplysninger om erhvervs erfaring, supplerende uddannelse, deltagelse i kurser og andre uddannelser, som du har taget ud over din grunduddannelse.

Det er i din egen interesse at afgive disse oplysninger, fordi det kan lette kontrollen af dit uddannelsesbevis, så du undgår, at der træffes yderligere foranstaltninger (se spørgsmål 30).

Hvis du ikke fremlægger disse oplysninger, skal denne stadig træffe beslutning i sagen, men det gør den på grundlag af de oplysninger, den har til rådighed.

29) Hvilken afgørelse kan den kompetente myndighed træffe?

Der er flere muligheder.

- Den kompetente myndighed kan efter at have gennemgået din sag beslutte ikke at kontrollere dine kvalifikationer.

Eksempel: Den kompetente myndighed har allerede undersøgt lignende kvalifikationer før og finder ikke, at indehaverne af disse uddannelsesbeviser kan handle på en sådan måde, at det er til alvorlig skade for modtagerens sundhed eller sikkerhed.

Den kompetente myndighed kan efter at have gennemgået din sag beslutte at kontrollere dine kvalifikationer og derefter at tillade eller forbyde dig at udveksle din ydelse (eksempel: du får forbud mod at udøve dit erhverv i etableringsmedlemsstaten) eller at pålægge dig supplerende foranstaltninger (se spørgsmål 30).

Hvis du bliver pålagt supplerende foranstaltninger, er det først, når du har gennemført de pågældende foranstaltninger, at du får myndighedens endelige afgørelse af, om du får ret til at udøve dit erhverv (hvis du består prøven) eller får forbud mod det (hvis du ikke består).

Hvis du udøver et erhverv inden for håndværk, handel eller industri, og dette erhverv indebærer en sundheds- eller sikkerhedsmæssig risiko, kan den kompetente myndighed kontrollere, om du har tilstrækkelig stor erhvervs erfaring til at blive anerkendt automatisk under etableringsordningen (se spørgsmål 45-47). I dette tilfælde skal du have tilladelse til at udveksle ydelsen. Der kan ikke foretages yderligere kontrol, og du kan ikke pålægges supplerende foranstaltninger.

30) Hvilken supplerende foranstaltning kan den kompetente myndighed pålægge mig og i hvilke tilfælde?

Den kompetente myndighed kan pålægge dig supplerende foranstaltninger, hvis der er betydelige forskelle mellem din uddannelse og den tilsvarende uddannelse i værtslandet, og disse forskelle kan være til skade for modtagerens sundhed eller sikkerhed.

Før myndigheden pålægger dig supplerende foranstaltninger, skal den kontrollere, om din eventuelle erhvervs erfaring, supplerende uddannelse o.l. kan udligne disse forskelle. Den kan dog først foretage denne kontrol, hvis du har sendt de relevante oplysninger.

Hvis den kompetente myndighed ikke havde adgang til disse oplysninger, da den traf beslutningen om at pålægge dig supplerende foranstaltninger, skal den i første omgang give dig lejlighed til at vise, at du har erhvervet de manglende kundskaber gennem erhvervs erfaring, supplerende uddannelse eller lignende.

Hvis du ikke kan godtgøre dette på denne måde, kan den kompetente myndighed pålægge dig en egnethedsprøve eller en prøvetid af meget kort varighed.

Hvis du ikke består, skal du have mulighed for at aflægge en prøve eller gennemgå en ny prøvetid.

31) Hvor hurtigt skal den kompetente myndighed træffe en afgørelse?

I bedste fald træffes afgørelsen om at tillade eller forbyde dig at udøve dit erhverv eller pålægge dig supplerende foranstaltninger en måned efter modtagelsen af anmeldelsen og de vedlagte dokumenter (hvis der ikke har været problemer i forbindelse med behandlingen af din sag) og i værste fald fire måneder efter modtagelsen af anmeldelsen og de vedlagte dokumenter (hvis der har været problemer i forbindelse med behandlingen af din sag).

Hvis den kompetente myndighed beslutter at pålægge dig supplerende foranstaltninger, får du først meddelelse om den endelige afgørelse, efter at du har gennemført disse foranstaltninger, og der vil derfor gå længere tid. De supplerende foranstaltninger skal gennemføres senest en måned efter, at der er truffet beslutning om dem.

Hvis du følgelig skal gennemføre de supplerende foranstaltninger og også gør det, kan du i bedste fald udøve dit erhverv to måneder efter, at den kompetente myndighed har modtaget anmeldelsen og de vedlagte dokumenter (hvis der ikke har været problemer i forbindelse med behandlingen af din sag), og i værste fald fem måneder efter at den kompetente myndighed har modtaget anmeldelsen og de vedlagte dokumenter (hvis der har været problemer i forbindelse med behandlingen af din sag).

Flere oplysninger om tidsfrister kan fås i adfærdskodeksen (især pkt. 8): http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/future_en.htm#docs

32) Hvad sker der, hvis den kompetente myndighed ikke reagerer inden for de fastlagte frister?

Hvis du opfylder betingelserne for at være omfattet af direktivets bestemmelser om fri udveksling af tjenesteydelser (se spørgsmål 14), og den kompetente myndighed ikke reagerer inden for de fastlagte frister, kan du efter udløbet af disse frister udveksle ydelsen på værtslandets område.

A.4 Regler for erhvervsudøvelse

33) Hvilke regler skal jeg overholde i udøvelsen af mit erhverv?

Du skal overholde de faglige adfærdsregler i direkte tilknytning til de erhvervsmæssige kvalifikationer, der gælder i værtslandet: eksempel: brug af titler, regler for faglige fejl, disciplinære sanktioner osv.

34) Hvilke regler har jeg ikke pligt til at overholde?

Det drejer sig om følgende regler:

- autorisation og registrering i eller medlemskab af en faglig organisation. Der kan stilles krav om midlertidig eller proformaregistrering, men kun i det omfang noget sådant ikke forsinker eller komplicerer dit arbejde. Du skal ikke selv foretage denne registrering, som i givet fald foretages af de kompetente myndigheder i værtslandet

- optagelse i en socialsikringsinstitution. Du skal dog orientere denne institution om din udveksling, enten forud eller i hastetilfælde efterfølgende.

B. ETABLERING

Når du etablerer dig i en anden medlemsstat for at udøve et lovreguleret erhverv, skal dit uddannelsesbevis kontrolleres. Du skal også opfylde en række formaliteter og følge en bestemt procedure. Formålet med nedenstående spørgsmål er at fortælle om disse formaliteter og dine rettigheder inden for rammerne af anerkendelsesproceduren.

B.1 Fællespunkter for alle erhverv

35) Hvem skal have ansøgningen om anerkendelse?

Kontaktpunktet http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf kan informere dig om, hvor du kan aflevere din ansøgning om anerkendelse, og om de procedurer, du skal følge

Hvis du ønsker det, kan du dog også sende ansøgningen direkte til kvikskranken, jf. direktiv 2006/123/EF om tjenesteydelser i det indre marked¹¹. Via denne kvikskranke kan du udfylde alle de procedurer og formaliteter, der er nødvendige for at udøve dit erhverv i værtslandet, og også indgive din ansøgning om anerkendelse. Denne kvikskranke kan kontaktes i alle medlemsstaterne fra og med den 28. december 2009.

36) Hvilke dokumenter kan den kompetente myndighed i den medlemsstat, jeg ønsker at arbejde i, bede mig om at indsende?

36. a. Dokumenter for alle erhverv

Den kompetente myndighed i den medlemsstat, du ønsker at udøve en erhvervsaktivitet i, kan bede dig om at indsende følgende dokumenter:

- **bevis for nationalitet**, f.eks. kopi af id-kort

- **bevis for, at du kan attestere din faglige kompetence eller den uddannelse**, der give adgang til det pågældende erhverv (f.eks. en kopi af eksamensbeviset). Dette kan dog ikke kræves, hvis du opfylder betingelserne for at få en automatisk anerkendelse, der alene er baseret på erhvervs erfaring (se spørgsmål 47-49)

- **bevis for erhvervs erfaring** – hvis du har et uddannelsesbevis fra et tredjeland, og dette allerede er anerkendt i anden medlemsstat. I dette tilfælde kan den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor du ønsker at udøve en erhvervsaktivitet, kræve et certifikat udstedt af den stat, der har anerkendt dit uddannelsesbevis, og som attesterer, at du rent faktisk har udøvet dette erhverv i mindst tre måneder på dette lands område (se spørgsmål 6).

- Når følgende også kræves af landets egne statsborgere:

• **bevis for din hæderlighed, gode moral eller for, at du ikke er gået fallit**, eller for, at du ikke er blevet suspenderet eller har fået forbud mod at udøve erhvervet på grund af en alvorlig faglig fejl eller strafbar handling

• **lægeattest vedrørende egnethed** udstedt af en kompetent myndighed, f.eks. en læge (praktiserende læge eller speciallæge afhængigt af den påkrævede attest)

- **bevis for økonomisk kapacitet og forsikringsdækning.**

36.b. Dokumenter for sektorerhverv

Den kompetente myndighed i den medlemsstat, du ønsker at udøve en erhvervsaktivitet i, kan bede dig om at indsende følgende dokumenter:

¹¹ Det er op til hver medlemsstat at afgøre, om den ønsker at benytte denne metode for ansatte og faguddannede inden for sundhedssektoren (med undtagelse af dyrlæger), idet disse ikke er omfattet af direktiv 2006/123/EF.

- **et såkaldt overensstemmelsescertifikat:** Dette certifikat udstedes af hjemlandet og attesterer, at dit uddannelsesbevis er omfattet af direktivet

- **et certifikat for ændring af betegnelse** (undtagen for arkitekter): Dette er relevant, hvis betegnelsen på dit uddannelsesbevis, som opfylder mindstekravene til uddannelse, ikke svarer til den tilsvarende betegnelse i direktivets bilag

- **et bevis for mindst et års erhvervserfaring**, hvis du er jordemoder og har taget en uddannelse som sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje efterfulgt af en uddannelse som jordemoder på mindst atten måneder, eller **et bevis for mindst to års erhvervserfaring**, hvis du har en uddannelse som jordemoder på mindst tre år, som man kan komme ind på uden at have et eksamensbevis e.l., der giver adgang til universiteter og højere læreanstalter

- **en attestation for, at du faktisk og retmæssigt har udøvet de pågældende erhverv (generelt i mindst to på hinanden følgende år i løbet af de fem år, der går forud for attestationens udstedelse):**

- hvis du er læge, sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæge, dyrlæge, jordemoder eller farmaceut, dit uddannelsesbevis er udstedt før referencedatoen i direktivets bilag V, og dit uddannelsesbevis ikke opfylder mindstekravene til uddannelse samt andre specifikke situationer, der er fastlagt i direktivet (f.eks. eksamensbeviser fra det tidligere Jugoslavien eller en medicinsk uddannelse i stomatologi fra visse medlemsstater med henblik på anerkendelse som tandlæge)

- hvis du er arkitekt og ikke har de i bilag V eller VI anførte kvalifikationer samt i andre specifikke situationer, der er fastlagt i direktivet (f.eks. et uddannelsesbevis udstedt i det tidligere Jugoslavien). I nogle tilfælde skal det også fremgå af attestationen, at du havde tilladelse til at kalde dig arkitekt i hjemlandet før den i direktivet angivne dato, afhængigt af den pågældende medlemsstats bestemmelser.

36.c. Dokumenter for håndværks-, industri- og handelsvirksomhed

Den kompetente myndighed i den medlemsstat, du ønsker at udøve en erhvervsaktivitet i, kan kræve følgende:

- **attestation fra den kompetente institution i hjemlandet med oplysninger om den pågældende aktivitet, og hvor længe du har udøvet den**

- i nogle tilfælde kan der også stilles krav om **bevis for din uddannelse**.

36.d. Dokumenter for fag under den generelle ordning

Den kompetente myndighed i den medlemsstat, du ønsker at udøve en erhvervsaktivitet i, kan bede dig indsende følgende dokumenter:

- **bevis for, at du har arbejdet i mindst to år i det pågældende erhverv:** Der kan stilles krav om et sådant dokument, hvis hverken din uddannelse eller dit erhverv er lovreguleret i hjemlandet, men dit erhverv er det i værtslandet (se spørgsmål 9 og 12), idet alle slags dokumenter skal kunne indgå i behandlingen. Du er således ikke forpligtet til at fremlægge et certifikat fra en kompetent myndighed, idet værtslandet f.eks. skal godkende lønsedler eller erklæringer fra arbejdsgiveren. Det skal dog klart fremgå af dokumentet, at du har udøvet det pågældende erhverv

- **oplysninger om din uddannelse,** men kun i det omfang, det er nødvendigt for at fastslå, om der er betydelige forskelle i forhold til den nationale uddannelse. Generelt er følgende oplysninger tilstrækkelige: oplysning om samlet studietid, fag og deres respektive omfang samt i påkommende tilfælde forhold mellem teoretisk undervisning og praktikperioder.

37) Kan jeg på eget initiativ fremlægge supplerende dokumenter, og er det en god idé?

Hvis dit erhverv er omfattet af den generelle ordning, er det i din egen interesse at give den kompetente myndighed så mange oplysninger som muligt om følgende: erhvervserfaring, supplerende uddannelse, deltagelse i kurser og andre uddannelser, der er taget efter grunduddannelsen. Det kan lette anerkendelsen af dit uddannelsesbevis og især gøre det muligt for dig helt eller delvist at undgå at skulle op til en egnethedsprøve eller gennemgå en prøvetid, før dit uddannelsesbevis bliver anerkendt (se spørgsmål 51-52)

Hvis du ikke fremlægger disse oplysninger, skal denne stadig træffe afgørelse i sagen, men det gør den på grundlag af de oplysninger, den har til rådighed.

38) Kan man kræve, at jeg fremlægger originaldokumenter eller bekræftede kopier?

Den kompetente myndighed i værtslandet kan ikke kræve, at du udleverer originaldokumenter. Til gengæld kan den kræve bekræftede kopier af de vigtigste erhvervsmæssige kvalifikationer eller dokumenter, som godtgør din arbejdserfaring.

Hvis du ikke er i stand til at skaffe bekræftede kopier af et eller flere af disse dokumenter, skal den kompetente myndighed selv få bekræftet dokumentets ægthed hos den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor du er lovligt etableret.

39) Skal alle dokumenterne oversættes?

Den kompetente myndighed i værtslandet kan ikke kræve en oversættelse af alle dokumenter, medmindre det virkelig er nødvendigt for at behandle din ansøgning om anerkendelse.

Der kan kun stilles krav om en bekræftet oversættelse af de vigtigste dokumenter.

Eksempel: erhvervsmæssige kvalifikationer og attester for arbejdserfaring.

Hvis du er læge, sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæge, jordemoder, dyrlæge, apoteker eller arkitekt, og din kvalifikation er opført i bilag V til direktiv 2005/36/EF, kan der ikke stilles krav om en bekræftet oversættelse af din erhvervsmæssige kvalifikation, for så vidt som dette ikke er afgørende for behandlingen af din ansøgning om anerkendelse. Den kompetente myndighed kan dog let kontrollere, om betegnelsen på din kvalifikation svarer til betegnelsen i bilaget.

Myndigheden i værtslandet kan heller ikke kræve en bekræftet oversættelse af dokumenter som id-kort, pas osv.

Under alle omstændigheder kan du selv vælge at få bekræftet oversættelserne af en kompetent myndighed i dit hjemland eller i værtslandet. Myndigheden i værtslandet er under alle omstændigheder forpligtet til at godkende oversættelser, der er bekræftet af en kompetent myndighed i dit hjemland.

40) Inden for hvilken frist skal min ansøgning om anerkendelse behandles?

I første omgang skal værtslandet anerkende modtagelsen af din sag senest en måned efter modtagelsen og informere dig om eventuelle manglende dokumenter.

Den kompetente myndighed skal træffe en begrundet beslutning hurtigst muligt, efter at den har modtaget alle dokumenter i din sag; fristen er tre måneder for sager under ordningen med automatisk anerkendelse (se spørgsmål 42-45) og fire måneder for sager under den generelle ordning for anerkendelse af eksamensbeviser (se spørgsmål 49-60) og ordningen med automatisk anerkendelse af erhvervserfaring (se spørgsmål 46-48). Se spørgsmål 63 vedrørende manglende overholdelse af fristen.

41) Hvilke rettigheder har jeg, hvis mit eksamensbevis bliver anerkendt?

Anerkendelsen giver dig ret til at udøve det pågældende erhverv. Du kan med andre ord begynde at udøve dit erhverv i værtslandet på samme betingelser som statsborgere i denne medlemsstat. I værtslandet er du omfattet af samme bestemmelser (lovgivningsmæssige, forskriftsmæssige, administrative og deontologiske) som værtslandets egne statsborgere. Du skal navnlig respektere faggrænserne for dit erhverv i værtslandet. Hvis du udøver dit erhverv som lønmodtager, har du ret til at søge stillinger, der opslås i værtslandet, og deltage i medarbejderudvælgelsesprocedurer (jobsamtaler, sagsbehandling, udvælgelsesprøver osv.) på samme vilkår som indehavere af nationale eksamensbeviser.

B. 2 Sektorerhverv

Sektorerhverv er erhverv, for hvilke mindstekravene til uddannelse er harmoniseret på EU-plan: læger, sygeplejersker med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæger, dyrlæger, jordemødre, farmaceuter eller arkitekter.

42) **Hvordan bliver min ansøgning behandlet?**

I princippet bliver dit uddannelsesbevis automatisk anerkendt (se spørgsmål 43-44). Det betyder, at den kompetente myndighed i værtslandet ikke har ret til at kontrollere din uddannelse og derfor heller ikke kan stille krav om, at du skal fremlægge dokumenter om indholdet af den pågældende uddannelse.

Hvis dit uddannelsesbevis er udstedt i et tredjeland, men allerede er anerkendt i en medlemsstat, og denne medlemsstat har attesteret, at du har udøvet den pågældende erhverv i mindst tre måneder på dens område, anerkendes dit uddannelsesbevis ikke automatisk, men henhører under den generelle ordning for anerkendelse af eksamensbeviser (se spørgsmål 45 og 49-60).

43) **Hvilke betingelser skal jeg opfylde for at få en automatisk anerkendelse?**

- **Læge, sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæge, dyrlæge og farmaceut**

Du er i besiddelse af et uddannelsesbevis, der er anført for den pågældende medlemsstat i bilag V til direktiv 2005/36/EF (dvs. uddannelsesbeviset og det eventuelle certifikat). Dette uddannelsesbevis skal attestere en uddannelse, der opfylder mindstekravene til uddannelse som fastlagt i direktiv 2005/36/EF. Det vil normalt være tilfældet, hvis du har påbegyndt din uddannelse før referencedatoen i direktivets bilag V for den pågældende uddannelse og den pågældende medlemsstat.

Eksempel: Du er italiensk læge og har opnået uddannelsesbeviset "Attestato di formazione specifica in medicina generale" efter den 31. december 1994 (se bilag V, pkt. 5.1.4). Dette bevis attesterer en uddannelse, der stemmer overens med direktivet, og du bliver derfor automatisk anerkendt.

- **Jordemoder**

Du er i besiddelse af et uddannelsesbevis, der er anført for den pågældende medlemsstat i bilag V til direktiv 2005/36/EF (dvs. uddannelsesbeviset og det eventuelle certifikat). Dette uddannelsesbevis skal attestere en uddannelse, der opfylder mindstekravene til uddannelse som fastlagt i direktiv 2005/36/EF. Det vil normalt være tilfældet, hvis du har påbegyndt din uddannelse før referencedatoen i direktivets bilag V for den pågældende uddannelse og den pågældende medlemsstat.

Afhængigt af din uddannelse er du/er du ikke omfattet af ordningen med automatisk anerkendelse.

Hvis du således har taget en heltidsuddannelse som jordemoder på mindst to år eller 3 600 timer og er i besiddelse af et uddannelsesbevis for sygeplejersker med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, anerkendes din uddannelse automatisk.

Hvis du til gengæld har en uddannelse som sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje efterfulgt af en mindst 18 måneder lang uddannelse som jordemoder, kan du først få en automatisk anerkendelse, når du har udøvet dit erhverv i mindst et år.

Og endelig hvis du har en uddannelse som jordemoder på mindst tre år, som der er adgang til uden krav om et eksamensbevis, certifikat eller andet uddannelsesbevis, der giver adgang til universiteter eller højere læreanstalter, skal du have udøvet dit erhverv i mindst to år for at få en automatisk anerkendelse.

- **Arkitekt**

Afhængigt af din uddannelse får du/får du ikke en automatisk anerkendelse.

For at få en automatisk anerkendelse skal du være i besiddelse af et uddannelsesbevis, der er opført for den pågældende medlemsstat i bilag V til direktiv 2005/36/EF (dvs. uddannelsesbeviset og det eventuelle certifikat). Dette uddannelsesbevis skal attestere en uddannelse, der opfylder mindstekravene til uddannelse som fastlagt i direktiv 2005/36/EF. Det vil normalt være tilfældet, hvis du tidligst har påbegyndt din uddannelse i løbet af det akademiske referenceår i direktivets bilag V for den pågældende uddannelse og den pågældende medlemsstat.

Eksempel: Hvis du er spansk arkitekt med uddannelsesbeviset "Título oficial de arquitecto" fra "Universidad Europea de Madrid" og påbegyndte din uddannelse før det akademiske år 1998/1999 (se bilag V, pkt. 5.1.7), anerkendes du automatisk.

Hvis du derimod er italiensk arkitekt med uddannelsesbeviset "Laurea specialistica in architettura" fra "Politecnico di Bari" og påbegyndte din uddannelse før det akademiske år 1999/2000, men endnu ikke har opnået "Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione", der er påkrævet i Italien ud over uddannelsesbeviset (se bilag V, pkt. 5.1.7), anerkendes du ikke automatisk.

44) Får jeg en automatisk anerkendelse, hvis jeg har erhvervet mit uddannelsesbevis, før mit land blev medlem af EU?

- **Læge, sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæge, jordemoder og farmaceut**

Hvis dit uddannelsesbevis attesterer en uddannelse, der er påbegyndt før referencedatoen i direktivets bilag V for den pågældende uddannelse og den pågældende medlemsstat (*eksempel: 1. maj 2004 for en tjekkisk sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje – bilag V, pkt. 5.2.2 ff.*), og denne uddannelse ikke opfylder mindstekravene til uddannelse, får du alligevel en automatisk anerkendelse, hvis du med en attest fra hjemlandet kan bevise, at du faktisk og retmæssigt har udøvet dit erhverv i mindst tre på hinanden følgende år i løbet af de fem år, der går forud for attestationens udstedelse. Hvis dit uddannelsesbevis på samme måde er omfattet af en af de generelle bestemmelser vedrørende de specifikke erhvervede rettigheder for de pågældende uddannelser (f.eks. kvalifikationer erhvervet i det tidligere Jugoslavien eller DDR), skal du opfylde betingelserne for og bevise din erhvervs erfaring for at få en automatisk anerkendelse.

- **Arkitekt**

Hvis dit uddannelsesbevis attesterer en uddannelse, der er påbegyndt før det akademiske referenceår i direktivets bilag V for den pågældende uddannelse og den pågældende medlemsstat (*eksempel: før 2007/2008 for en maltesisk arkitekt – bilag V, pkt. 5.7.1*), og selvom denne uddannelse ikke opfylder mindstekravene i direktiv 2005/36/EF, kan du alligevel få en automatisk anerkendelse på grundlag af erhvervede rettigheder på betingelse af, at du er i besiddelse af det uddannelsesbevis fra den pågældende medlemsstat, der er opført i bilag VI til direktiv 2005/36/EF (dvs. uddannelsesbevis og det eventuelle certifikat). Du skal senest have påbegyndt din uddannelse i løbet af det akademiske referenceår i direktivets bilag V for den pågældende uddannelse og den pågældende medlemsstat.

Hvis dit uddannelsesbevis vedrører en uddannelse, der ikke er opført i hverken bilag V eller bilag VI i direktivet, kan du alligevel få en automatisk anerkendelse, hvis du har en attest fra hjemlandet, der beviser, at du havde fået tilladelse til at bære titlen arkitekt i dette land før den dato, der er angivet i direktivet, og at du faktisk og retmæssigt har udøvet det pågældende erhverv i mindst tre på hinanden følgende år i løbet af de fem år, der går forud for attestationens udstedelse. Hvis dit uddannelsesbevis på samme måde er omfattet af en af bestemmelserne vedrørende de specifikke erhvervede rettigheder som anført i direktivet (f.eks. kvalifikationer erhvervet i det tidligere Jugoslavien eller DDR), skal du opfylde betingelserne for og bevise din erhvervs erfaring for at kunne få en automatisk anerkendelse.

45) Hvilken anerkendelsesprocedure gælder, når man ikke kan få en automatisk anerkendelse?

Hvis du ikke får en automatisk anerkendelse, henhører anerkendelsen under den generelle ordning (se spørgsmål 49-60).

Da den generelle ordning i henhold til direktivet kun skal anvendes i et begrænset antal tilfælde, henhører anerkendelsen muligvis ikke under den generelle ordning (afsnit III, kapitel I). I så fald har du ret til at opnå anerkendelse på grundlag af artikel 43 i traktaten om etableringsfrihed. I denne situation skal den kompetente myndighed ifølge traktaten sammenholde din uddannelse med den nationale uddannelse og her

tage hensyn til din erhvervserfaring og eventuel supplerende uddannelse. Hvis den konstaterer, at der er forskelle, kan den f.eks. bede dig gennemgå en prøve, et praktikophold eller en supplerende uddannelse efter gældende nationale regler.

B.3 Håndværks-, industri- og handelsvirksomhed

Hvis du ønsker at udøve en af de aktiviteter, der er opført i bilag IV, kan dine kvalifikationer blive anerkendt automatisk på grundlag af din erhvervserfaring, hvis du opfylder direktivets betingelser.

46) Hvordan bliver min ansøgning behandlet?

På grundlag af de dokumenter, du har fremsendt, kontrollerer den kompetente myndighed i værtslandet først, om du opfylder betingelserne for at få en automatisk anerkendelse.

47) Hvilke betingelser skal jeg opfylde for at få en automatisk anerkendelse?

Afhængigt af hvilket erhverv du ønsker at udøve, er betingelserne for erhvervserfaring (evt. betingelser til uddannelsen) fastlagt i direktivets artikel 17, 18 eller 19. Erhvervserfaringen skal stamme fra den aktivitet, som du ønsker at udøve i værtslandet. I direktivet er denne erfaring bestemt efter type (selvstændig virksomhed, virksomhedsleder, lønmodtager osv.) og varighed (antal år, afslutningsdato osv.). Desuden kan der ifølge direktivet i nogle tilfælde stilles krav om, at du skal have gennemført en forudgående, anerkendt uddannelse.

Kosmetologisk virksomhed er f.eks. opført på liste III, 4 i direktivets bilag IV. Dette uddybes i artikel 19. Hvis du har arbejdet som selvstændig kosmetolog i Tyskland i tre på hinanden følgende år, og denne erhvervserfaring ikke er over ti år gammel, kan du blive godkendt automatisk i Grækenland alene på grundlag af denne erhvervserfaring.

Til gengæld hører virksomhed i frisørfaget under liste I, 3 i bilag IV, og her finder artikel 17 anvendelse. Hvis du har arbejdet som frisør i Tyskland i tre på hinanden følgende år, er dette ikke nok til at kunne få en automatisk anerkendelse i Grækenland. Det kræver, at du kan attestere, at du har en forudgående uddannelse på mindst tre år, som skal være anerkendt i Tyskland, eller at du har arbejdet som frisør som lønmodtager i mindst fem år. Du kan også blive automatisk anerkendt, hvis du har arbejdet i Tyskland i mindst seks på hinanden følgende år som selvstændig eller virksomhedsleder inden for frisørfaget, eller du har arbejdet i fire år og har en forudgående, anerkendt uddannelse på mindst to år.

48) Hvilken procedure gælder, når man ikke kan få en automatisk anerkendelse?

Hvis det erhverv, du ønsker at udøve i værtslandet, er opført i direktivets bilag IV, men du ikke opfylder betingelserne for automatisk godkendelse på grundlag af erhvervserfaring, hører anerkendelsen under den generelle ordning (se spørgsmål 49-60).

(Eksempel: Du er kosmetolog, men har kun et års erhvervserfaring. Her hører anerkendelsen under den generelle ordning (se spørgsmål 49-60).

B.4 Erhverv under den generelle ordning

Det drejer sig om alle erhverv, der ikke er omfattet af en af de to ordninger for automatisk anerkendelse, som er beskrevet under pkt. **B.2** og **B.3**.

49) Hvordan bliver min ansøgning behandlet?

1) Den kompetente myndighed, der skal kontrollere dit uddannelsesbevis med henblik på anerkendelse, undersøger først, om du har erhvervet det i en medlemsstat, der lovregulerer det pågældende erhverv. Hvis den medlemsstat, der har udstedt dit uddannelsesbevis, ikke lovregulerer dette fag og heller ikke uddannelsen til det, har den kompetente myndighed ret til at bede dig om at bevise, at du har udøvet det pågældende erhverv i mindst to år i løbet af de sidste ti år (se spørgsmål 9 og 12). Hvis du ikke kan bevise dette, eller hvis du ikke har nok erhvervserfaring, har den kompetente myndighed ret til ikke at anvende bestemmelserne i direktiv 2005/36/EF på din ansøgning om anerkendelse.

Hvis dit uddannelsesbevis er udstedt af et tredjeland, kontrollerer den kompetente myndighed, om du rent faktisk har udøvet det pågældende erhverv i mindst tre år i den medlemsstat, som har anerkendt dit uddannelsesbevis. Denne erhvervserfaring skal attesteres i form af et certifikat udstedt af denne medlemsstat. Denne betingelse skal være opfyldt, for at du kan være dækket af direktivet.

2) Derefter kontrollerer den kompetente myndighed uddannelsens niveau ud fra de kriterier, der er fastlagt i direktivet. I direktiv 2005/36/EF (artikel 11) inddeles erhvervsmæssige kvalifikationer i fem niveauer: a, b, c, d og e, alt efter uddannelsens varighed og niveau. Niveau a er det laveste og e det højeste.

Ifølge direktivet kan den kompetente myndighed ikke afvise at anerkende dit uddannelsesbevis (med forbehold af spørgsmål 50-52), hvis det er klassificeret på samme niveau som landets eget uddannelsesbevis eller på det umiddelbart foregående niveau.

Eksempel: Den erhvervsmæssige kvalifikation, der kræves i værtslandet, er klassificeret på niveau c. Hvis din erhvervsmæssige kvalifikation er klassificeret på niveau b, dækker direktivet. Er den til gengæld klassificeret på niveau a, finder det

ikke anvendelse, fordi der er for stor niveauforskel mellem din erhvervsmæssige kvalifikation og den, som værtslandet kræver.

Der kan dog gøres en undtagelse fra dette princip, når den erhvervsmæssige kvalifikation, som værtslandet kræver, gives for en uddannelse på fire år, der er klassificeret på niveau e. I dette tilfælde kan den kompetente myndighed ikke nægte at anerkende dit uddannelsesbevis, når dette er indplaceret på niveau e, d, eller c, dvs. indtil to niveauer under det påkrævede.

Du kan få mere at vide om det niveau, som hhv. dit og værtslandets uddannelsesbevis er indplaceret på, på følgende adresse:
http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

På denne internetadresse findes en liste over de nationale kontaktpunkter:
http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

3) Den kompetente myndighed sammenholder derefter din uddannelse med den nationale uddannelse for at kontrollere, om der er betydelige forskelle mellem dem. Betydelige forskelle vil sige meget store forskelle, som vedrører fag, der er afgørende for at kunne udøve erhvervet.

Hvis den kompetente myndighed finder betydelige forskelle mellem din og den nationale uddannelse, skal den efterprøve, om disse forskelle kan udlignes af din erhvervserfaring eller eventuel supplerende uddannelse, som du måtte have taget. Derfor er det vigtigt at give den kompetente myndighed så mange oplysninger som muligt.

Efter denne kontrol træffer den kompetente myndighed en afgørelse, som skal være begrundet.

50) Hvilken afgørelse kan den kompetente myndighed træffe?

1) Den kan beslutte at anerkende dit uddannelsesbevis (se også spørgsmål 41).

2) Den kan beslutte ikke at anerkende dit uddannelsesbevis. En afvisning af at anerkende et uddannelsesbevis vil dog være undtagelsen, ikke reglen. En afvisning er f.eks. berettiget, hvis det viser sig, at det uddannelsesbevis, som du ønsker at få anerkendt, ikke dækker det erhverv, som du er uddannet til at udøve.

Til gengæld er en afvisning ikke berettiget i tilfælde, hvor niveauforskellen mellem din og værtslandets uddannelse er for stor, eller du ikke har de påkrævede to års erhvervserfaring, fordi du har taget din uddannelse i en medlemsstat, der ikke lovregulerer hverken erhvervet eller uddannelsen til dette erhverv. I disse to tilfælde er den kompetente myndighed ganske vist ikke forpligtet til at anvende direktivet, men ifølge traktaten skal den sammenholde din uddannelse med den nationale uddannelse og her tage hensyn til din erhvervserfaring og eventuel supplerende uddannelse. Hvis den konstaterer, at der er forskelle, kan den f.eks. bede dig gennemgå en prøve, et praktikophold eller en supplerende uddannelse.

3) Den kompetente myndighed kan også pålægge dig supplerende foranstaltninger, før den kan anerkende dit uddannelsesbevis (se også spørgsmål 51-52), hvis den finder betydelige forskelle mellem din og den nationale uddannelse, der ikke kan afhjælpes gennem din erhvervserfaring og/eller supplerende uddannelse.

51) Hvilke supplerende krav kan den kompetente myndighed pålægge mig?

Den kompetente myndighed kan bede dig aflægge en egnethedsprøve eller gennemgå en prøvetid af højst tre års varighed.

52) Hvis der stilles krav om en prøvetid eller en egnethedsprøve, kan den kompetente myndighed da vælge, om det skal være det ene eller det andet?

I princippet nej. Det er dig, der skal vælge mellem egnethedsprøven og prøvetiden. Der gøres dog undtagelser fra dette princip i følgende tilfælde:

- for juridiske erhverv

- for erhverv, hvor uddannelseskravene er harmoniseret, men som ikke anerkendes automatisk (gælder dog ikke specialsygeplejersker) (se spørgsmål 42-45)

- personer inden for håndværks-, industri- og handelsvirksomhed som anført i bilag IV til direktivet, der ikke er omfattet af den automatiske anerkendelse (se spørgsmål 46-48), og som ønsker at etablere sig som selvstændig eller virksomhedsleder, når deres erhvervsaktivitet forudsætter kendskab til og anvendelse af den specifikke gældende nationale lovgivning, i det omfang dette også kræves af landets egne statsborgere

- for følgende erhverv i følgende medlemsstater har den kompetente myndighed ret til at indføre en egnethedsprøve:

- i Frankrig: skilærer, dykkerinstruktør, instruktør i faldskærmsudspring, bjergfører og instruktør i speleologi
- Østrig: alpinski lærer, langrendsskilærer, skifører og bjergfører
- Italien: skilærer og bjergfører
- Tyskland (Bayern): skilærer, langrendsskilærer, skifører og bjergfører
- Belgien: privatdetektiv.

53) Hvordan forbereder jeg mig til en egnethedsprøve eller en prøvetid?

Med hensyn til egnethedsprøven kan du fra den kompetente myndighed eller kontaktpunktet få oplysninger om eventuelle forberedelseskurser eller lister over anbefalet litteratur og/eller eksempler på prøver (i det omfang dette er tilgængeligt).

For prøvetidens vedkommende kan du af den kompetente myndighed eller kontaktpunktet få oplysninger om erfaringer fra vellykkede prøvetidsophold eller eventuelt en liste over anbefalet litteratur (hvis en sådan findes)

54) Skal jeg selv finde et sted, hvor jeg kan gennemgå prøvetiden?

Værtslandet kan overdrage ansvaret for at tilrettelægge og afvikle prøvetiden til en institution og/eller godkendte praktikvejledere. Den kompetente myndighed skal udlevere en liste til dig over institutioner/personer med ansvar for afvikling af prøveperioder for det erhverv, som du ønsker at udøve. Du kan, i det omfang det er muligt, selv vælge prøvevejleder og -sted fra listen.

Under alle omstændigheder må betingelserne for prøvetiden ikke være for restriktive. Prøvestedet må ikke ligge så langt væk, at det udgør en hindring.

55) Hvordan afvikles prøvetiden?

Prøvetiden afvikles under en kvalificeret vejleders ansvar og kan ledsages af supplerende uddannelse. Efter prøvetiden vil du blive bedømt.

56) Kan jeg aflønnes i forbindelse med min prøvetid?

Når det er muligt inden for værtslandets nationale strukturer, kan du aflønnes i prøvetiden. Dette er dog ikke en rettighed.

Det er værtslandet, der fastlægger din status, men når praktikanter har en status på nationalt plan, skal du også have det.

57) Hvad består en egnethedsprøve af?

Det eneste formål med en egnethedsprøve er at efterprøve dine faglige kvalifikationer; den kan kun vedrøre fag, der er en forudsætning for udøvelsen af det pågældende erhverv, og hvor der er konstateret betydelige forskelle i uddannelsernes indhold. Disse fag skal klart fremgå af den kompetente myndigheds afgørelse. Det kan f.eks. være kendskab til det pågældende erhvervs faglige etik.

Prøven kan være teoretisk (f.eks. skriftlig prøve) eller praktisk (f.eks. skiløb på løjpe).

58) Hvor mange egnethedsprøver afholdes der om året?

I princippet skal antallet af egnethedsprøver afhænge af antallet af indgivne ansøgninger. Under alle omstændigheder skal der afholdes mindst to prøver om året. For sæsonarbejde såsom skilærerjobbet skal prøverne ligge i første del af sæsonen.

59) Kan man gå op til en egnethedsprøve flere gange?

Ja, man har tilladelse til at gå op igen, hvis man dumper. På grundlag af de gældende regler på nationalt plan er det dog værtslandet, der bestemmer, hvor mange gange man kan gå op.

60) Hvor hurtigt skal den kompetente myndighed træffe en beslutning efter egnethedsprøven eller prøvetiden?

Direktivet fastsætter ikke nogen bestemt tidsfrist, men den kompetente myndighed skal træffe sin afgørelse så hurtigt som muligt.

III. OMKOSTNINGER

61) Kan jeg blive bedt om at bidrage til betalingen af udgifterne til behandlingen af min sag?

Man kan ikke kræve et økonomisk bidrag fra dig, når du er dækket af anmeldelsesordningen i forbindelse med fri udveksling af tjenesteydelser (se pkt. A.2, spørgsmål 23). I så tilfælde skal værtslandet ikke behandle din sag.

I de andre tilfælde kan du blive bedt om at betale et beløb for behandlingen af din ansøgning. Dette beløb må dog ikke overstige de reelle udgifter til den leverede ydelse og skal svare til det beløb, som landets egne statsborgere skal betale under lignende omstændigheder.

62) Kan man forlange et økonomisk bidrag til en egnethedsprøve eller en prøvetid?

Du kan blive bedt om at betale et beløb til dækning af tilrettelæggelsen af egnethedsprøven eller prøvetiden. Dette beløb må dog ikke overstige de reelle udgifter til den leverede ydelse og skal svare til det beløb, som landets egne statsborgere skal betale under lignende omstændigheder.

IV. KLAGER

63) Hvilke rettigheder har jeg med hensyn til at klage over afgørelsen?

Begrundelsen for at afvise din ansøgning (eller pålægge dig supplerende foranstaltninger såsom en egnethedsprøve eller en prøvetid) skal fremgå af afgørelsen. Hvis ikke, har du ret til at kræve at få begrundelsen. Hvis du ikke modtager begrundelsen, eller hvis du ønsker at anke afgørelsen, kan du indbringe den for en domstol i værtslandet. I den retssag, som du anlægger i værtslandet, afgøres det, om afvisningen er lovlige i henhold til EU-lovgivningen.

I forbindelse med etableringsordningen (se **pkt. II**) kan du også klage, hvis afgørelsen ikke bliver truffet inden for den fastlagte frist. Så længe der ikke er truffet en afgørelse, har du ikke ret til at udøve dit erhverv på værtslandets område. I forbindelse med ordningen om fri udveksling af tjenesteydelser (se **pkt. I**) er det til gengæld ikke nødvendigt at anlægge en sag, da du har ret til at udveksle tjenesteydelsen, hvis afgørelsen ikke er blevet truffet inden for den fastlagte frist.

I nogle medlemsstater er der også mulighed for at indgive administrativ anke. Kontaktpunktet kan give alle oplysninger om klagemulighederne på nationalt plan: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

V. SPROGLIGE KRAV

64) Kan man kræve, at jeg kan sproget i værtslandet?

Værtslandet kan kræve, at du har kendskab til sproget i værtslandet, hvis dette er berettiget på baggrund af arten af det erhverv, du ønsker at udøve. Under alle omstændigheder må der ikke stilles større sproglige krav, end hvad der er objektivt nødvendigt for at udøve det pågældende erhverv (mundtligt/skriftligt, aktivt/passivt ordforråd).

Det skal for øvrigt understreges, at uanset hvilket lovreguleret erhverv der er tale om, vil din sag altid blive behandlet på værtslandets sprog, og hvis der stilles krav om en egnethedsprøve eller en prøvetid (se spørgsmål 51-52), sker dette også på værtslandets sprog.

Proceduren for anerkendelse af dit uddannelsesbevis og en eventuel kontrol af dine sprogkundskaber er to forskellige procedurer. Du kan ikke få afslag på eller få udskudt behandlingen af din ansøgning om anerkendelse af dine erhvervsmæssige kvalifikationer med den begrundelse, at dine sprogkundskaber ikke er tilstrækkelige. Der er dog en enkelt undtagelse fra denne regel, nemlig hvor sprogkundskaber er en del af uddannelsesbeviset (f.eks. *talepædagog, sproglærer, der underviser i værtslandets sprog*).

65) Kan man systematisk kræve, at jeg skal bestå en sprogeksamen?

Værtslandet kan ikke systematisk kræve, at du skal bestå en sprogekseamen. Hvert af nedenstående dokumenter er et tilstrækkeligt bevis for sprogkunderskaber:

- kopi af uddannelser i værtslandets sprog
- kopi af uddannelsesbevis, der attesterer kendskab til sproget/-ene i værtslandet (f.eks. bevis for universitetsuddannelse, uddannelsesbevis fra et handelskammer, uddannelsesbevis fra et sproginstitut såsom Goethe-instituttet osv.)
- bevis for tidligere erhvervsmæssig erfaring på værtslandets sprog.

Det er kun, hvis du ikke kan fremlægge et af ovenstående dokumenter, at du kan blive pålagt en samtale eller en prøve (mundtlig og/eller skriftlig).

VI. HVEM KAN JEG KONTAKTE I TILFÆLDE AF PROBLEMER?

66) Hvem kan hjælpe mig på nationalt niveau?

1) Du kan kontakte det nationale **kontaktpunkt**, hvis du støder på vanskeligheder i forbindelse med anerkendelsen af dine erhvervsmæssige kvalifikationer.

2) Du kan også kontakte **Borgernes vejviserservice**.

Her kan du få hjælp fra uvildige juridiske eksperter, som gratis kan give dig gode råd om dine rettigheder som borger i EU. Du får svarene på dit eget sprog senest efter en uge.

Du kan få oplysninger om denne service på nedenstående internetadresse:

http://ec.europa.eu/citizensrights/front_end/index_da.htm

3) Du kan også kontakte netværket **SOLVIT**.

SOLVIT er et onlinenetværk, som kan hjælpe med at løse forskellige problemer. Det er et samarbejde mellem EU's medlemsstater, der her helt pragmatisk søger at løse problemer, der opstår, når de offentlige myndigheder anvender EU-lovgivningen om det indre marked forkert. Der findes et SOLVIT-center i alle EU's medlemsstater (og i Norge, Island og Liechtenstein). Disse centre er en del af den nationale administration og har pligt til at finde praktiske løsninger på praktiske problemer inden for en frist på højst ti uger. SOLVIT's ydelser er gratis. Det skal dog understreges, at ankefrister på nationalt plan ikke forlænges, hvis du beder om hjælp fra SOLVIT. Hvis du derimod beslutter at anke på nationalt plan, kan du ikke længere benytte dig af SOLVIT.

Du kan finde oplysninger om SOLVIT på følgende internetadresse:

http://ec.europa.eu/solvit/site/index_da.htm